

Dosarul nr. 3r-58/24 (2-21066621-01-3r-06032024)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – V. Chisilița

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de „Wesna” LTD, prin intermediul avocatului Ion Crețu,

în cauza de contencios administrativ înaintată de „Wesna” LTD împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, persoane terțe Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, „Prodromos Limited” LTD, „Denton Enterprise” LTD, „Intersnab” OOO, „Kirkliston Managment Limited”, „Appolo Capital Invest” LTD, „Peklo Management”, „Semgroup-Systems” SRL, „Bristol Experts” LP, „Ewra” Limited cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de „Wesna” LTD împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 05 mai 2021, „Wesna” LTD a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, solicitând emiterea actului administrativ individual favorabil, privind anularea prin retragere conform art. 163 al. (3) lit. b) și 143 alin. (1) din Codul administrativ, a Hotărârii CNPF nr. 60/2 din 06 decembrie 2016 cu privire la unele măsuri față de acționarii Societății pe Acțiuni „MOLDASIG, a Hotărârii CNPF nr. 60/2 din 06 decembrie 2016, a Hotărârii CNPF nr. 9/1 din 02 martie 2017 cu privire la etapele, termenele, modul de procedurile de anulare a acțiunilor și de emitere a unor noi acțiuni ale Societății ne Acțiuni „MOLDASIG”, a Hotărârii CNPF nr. 15/4 din 07 aprilie 2017.

Prin hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă.

La 03 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Ion Crețu, acționând în interesele „Wesna” LTD, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii (f.d. 136-139, vol. I).

Prin încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de „Wesna” LTD împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 11 ianuarie 2023, „Wesna” LTD, prin intermediul avocatului Ion Crețu, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea lui, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, s-a invocat că de fapt, la 06 octombrie 2022, avocatul recurentului a expediat în adresa instanței de fond prin poșta electronică apelul motivat, iar la 07 octombrie 2022 a primit răspuns din partea instanței cu textul „recepționat”. Astfel, instanța de apel neîntemeiat a declarat apelul inadmisibil, formal motivându-și soluția.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de „Wesna” LTD, prin intermediul avocatului Ion Crețu, este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 14 decembrie 2022, aceasta fiind notificată recurentului prin intermediul poștei electronice la 28 decembrie 2022 (f.d. 140, vol. II).

Astfel, recursul declarat de „Wesna” LTD, prin intermediul avocatului Ion Crețu, la 11 ianuarie 2023, este în termen (f.d. 142-151, vol. II).

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 06 martie 2024, cauza nr. 3r-58/24 (2-21066621-01-3r-06032024) a fost distribuită spre examinare, în mod aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului raportor al Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc (f.d. 192, vol. II).

La 06 martie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului (f.d. 193-195, vol. II).

La 09 aprilie 2024, Comisia Națională a Pieței Financiare a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea acestuia.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel

Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de „Wesna” LTD împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă *la instanța de apel* în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. *Dacă se depune împreună cu apelul*, motivarea apelului *se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată*.

Din conținutul normei de drept citate rezultă că legislatorul, pe lângă stabilirea termenului pentru depunerea apelului și a motivării acestuia, a stabilit și modul de depunere, și anume dacă motivarea se depune împreună cu apelul acesta se depune la instanța de fond, iar dacă motivarea apelului se depune ulterior, se prezintă instanței de apel.

În acest context Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale și a modului de executare pentru depunerea apelului este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură și modul de depunere a motivării apelului instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. În așa mod, art. 232 alin. (2) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului motivat este determinat doar de un singur eveniment – de la data notificării hotărârii motivate *și se prezintă instanței de apel*.

Conform art. 97 alin. (1) din Codul administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Alineatul 3 al aceleiași norme legale prevede că autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În conformitate cu art. 109 din Codul administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat la 30 mai 2022 în ședința publică (f.d. 130, vol. I), copia dispozitivului fiindu-i comunicată avocatului recurentului prin poșta electronică la 31 mai 2022 (f.d. 132-133, vol. I).

La 03 iunie 2022, cu respectarea art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, avocatul „Wesna” LTD a expediat prin poșta electronică apelul nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, și rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat după ce îi va fi comunicată hotărârea motivată (f.d. 136-139, vol. I).

La 08 septembrie 2022, hotărârea motivată a instanței de fond i-a fost notificată reprezentantului „Wesna” LTD, avocatul Ion Crețu, fapt pentru care a fost întocmită o recipisă (f.d. 173, vol. I).

De asemenea, reprezentantul recurentului a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de hotărârea primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

Conform art. 63, alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 383-390 din Codul civil.

La rândul său, art. 385 din Codul civil prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Totodată, art. 389 din Codul civil stipulează că dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 09 septembrie 2022, ziua imediat următoare a notificării hotărârii, și a expirat la data de 08 octombrie 2022 – zi de sâmbătă, ultima zi de depunere a motivării apelului fiind 10 octombrie 2022 – zi de luni.

Din materialele dosarului rezultă cert că avocatul Ion Crețu, acționând în interesele „Wesna” LTD, nu s-a conformat întocmai prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, or, nu a prezentat motivarea apelului la instanța de apel.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că societatea recurentă nu a depus motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, deși, de la momentul notificării hotărârii motivate a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a prezenta motivarea apelului *la instanța de apel* în interiorul termenului legal.

Argumentul avocatului Ion Crețu, în interesele „Wesna” LTD, precum că a depus apelul motivat prin intermediul poștei electronice la 06 octombrie 2022, este respins de către instanța de recurs, or, analizând înscrisurile anexate la materialele cauzei, se atestă faptul că avocatul l-a expediat instanței de fond la adresa electronică jrc@justice.md, deși motivarea apelului, în temeiul art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, urma a fi prezentată instanței de apel.

În urma celor constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte modul și termenele prevăzute de lege, ori modul și termenul de prezentare a motivării apelului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestor două condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea modului și a termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al avocatului Ion Crețu, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale. Or, fiind avocat de profesie, nu putea să nu înțeleagă textul normei care îi indică expres modalitatea de contestare a hotărârii primei instanțe, și în condițiile în care a întocmit apelul motivat, urma să-și ajusteze conduita prevederilor legale și să-l expedieze prin intermediul poștei electronice instanței de apel, dar nu instanței de fond.

Conform prevederilor art. 47, alin. (3) din Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat, prin urmare, neprezentarea în termenul și modul stabilit a apelului motivat de avocatul Ion Crețu se echivalează cu nedepunerea motivării apelului de către „Wesna” LTD.

Astfel, prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, „Wesna” LTD, inițiind acțiune în instanța de judecată, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă, să se intereseze de soarta dosarului și să prezinte apelul motivat instanței de apel în termenul și modul prevăzut de normele de procedură. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (2) coroborat cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Sub acest aspect Completul de judecată notează că legiuitorul a instituit modul și termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte.

Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea

juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În lumina acestor circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către „Wesna” LTD împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de „Wesna” LTD, prin intermediul avocatului Ion Crețu.

Se menține încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de „Wesna” LTD împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, persoane terțe Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, „Prodromos Limited” LTD, „Denton Enterprise” LTD, „Intersnab” OOO, „Kirkliston Managment Limited”, „Appolo Capital Invest” LTD, „Peklo Management”, „Semgroup-Systems” SRL, „Bristol Experts” LP, „Ewra” Limited cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc